

תיקון 190 - נוסחת הקיזוז

בתיקון 190 נקבעה נוסחת שילוב חדשה אשר קיבלה את השם "נוסחת הקיזוז". בני הפנר מפרט את הפרקטיקה לשימוש בנוהל החדש, ממנה עולה השאלה: האם המענק הפטור יעלם מהעולם והפקטור 1.35 הוא גול עצמי למס הכנסה?

מאת: בני הפנר

מהעולם.

המענק הפטור לנוסחת הקיזוז

העולם החדש שינה את ההתייחסות למענק הפטור באופן עקרוני. בעולם הישן, עת פעלנו לפי סעיף 9א טרם תיקון 190, ההתייחסות הייתה למענק הפטור השנתי שהתקבל ללא קשר לגובה המענק הפטור עצמו אלא רק למענק הפטור מחולק בתקופת העבודה. בעולם החדש, ההתייחסות היא לגובה המענק הפטור ולא למענק הפטור השנתי. לדעת אנשי הנציבות מדובר בתיקון חיובי שכן בעולם הישן היה ניתן למצוא מקרים בהם מענק פטור קטן שמקורו בשנת עבודה אחת ביטל לחלוטין את הפטור על הקצבה. עם כל הכבוד והצניעות, דעתי שונה. מדובר בנוסחה והפורש הנכון היה נעזר ביועץ אשר היה מנחה אותו לבחור את הפטור על הקצבה בבחינת הנכון לא נכנס לבעיה שהחכם יודע לצאת ממנה.

דוגמאות לשימוש במענק פטור

"בתמורה" להטבה זו, סעיף 9א בנוסחו החדש לאחר 190 "קורע" את הפורש הבוחר לקבל מענק פטור. מדובר כאן בהרעה משמעותית בשני מישורים:

- טרם תיקון 190, המענק הפטור נותר ממועד קבלתו ואילך בערכים נומינליים. לכן, נשחק אינפלציונית. לאחר התיקון, המענק שיבוא בחשבון יישאר תמיד בערכים ריאליים.
- בעבר, במידה והמענק התקבל למעלה מ-5 שנים קודם למועד קבלת הקצבה, רק חלק ממנו הובא בחשבון או לא הובא בחשבון כלל כאשר חלפו למעלה מ-15 שנה. כעת, כל מענק שהתקבל במהלך 32 שנות העבודה האחרונות יובא בחשבון ויישאר תמיד בערכים ריאליים.

מענק פטור שמקורו בחרטה מרצף קצבה או במענק מאוחר

נציבות מס הכנסה הוציאה לאחרונה

טייטת חוזר בנושא תיקון 190. ניתן להבין ממנו כי אם מדובר במענקים שמקורם בתקופה שקודמת לגיל הזכאות אשר ישולמו לאחר גיל הזכאות, הללו כן יבאו בחשבון. אולם השאלה היא איך? נניח שאדם פרש ויעד את כל כספי הפיצויים לקצבה. כלומר, לא קיבל מענק פטור כלל. משאר הכספים החל לקבל קצבה תוך ניצול מלוא יתרת ההון הפטורה לטובת פטור על הקצבה. שנה לאחר מכן, מבצע חרטה. מאחר ולא קיבל מענק פטור בפרישה, לפי סעיף 9(א7) יקבל עתה במועד החרטה מענק פטור בגובה התקרה. נחזור עתה ליתרת ההון הפטורה. כאמור היא מוצתה. מה יהיה עתה דין הקצבה הפטורה. האם הקצבה הפטורה תופחת לפי המענק הפטור שהתקבל "כאילו" מבוצע חישוב מחדש? אין כרגע תשובה.

הבהרה חשובה: כאשר אומרים 32 שנות עבודה לא מדובר על 32 שנים כרונולוגיות אלא על 32 שנים מצטברות בהן היה הפורש במעמד שכיר אשר יכולות להיפרס על תקופה ללא מגבלה. כלומר, הספירה נעשית אחורה עד שמוצאים 32 שנה שהן שנות עבודה כשכיר. אדם פורש בשנת 2040 לאחר היסטוריה תעסוקתית זו:

מעמד	תקופה	מענק פטור ממוזד שהתקבל	שנים כרונולוגיות	שנים לחישוב	מענק פטור בחישוב
שכיר א	1995-2015	150,000	25	25	150,000
עצמאי א	2016-2020	0	4	0	0
שכיר ב (עם חל"ת בת שנה)	2021-2025	0	4	3	0
עצמאי ב	2026-2030	0	4	0	0
שכיר ג'	2030-2040	100,000	10	4	40,000

בגין תקופת עבודתו "שכיר ג'" קיבל מענק פטור כולל בסך 100,000 שקלים. מאחר ועד לאותה תקופה נספרו לו כבר 28 שנות עבודה, בגין מעסיק זה ייספרו רק 4 שנים. לכן המענק שיבוא בחשבון יהיה יחסי לפי 4 שנים חלקי תקופת העבודה הכוללת בסך 10 שנים. לכן, המענק שיבוא בחשבון בגין תקופה זו יהיה 40,000 שקלים. מאז תיקון 3 בשנת 2008, מקור ההון העיקרי הצפוי לפורש הוא בהיוון. בכתבה הבאה נסביר את מנגנוני ההיוון וחישובי המס עליהם.

* הכותב הינו B.Sc., C.L.U. (Isr), מנכ"ל חברת פתרונות מתקדמים בלייף פלנינג.

הכתבה המלאה מופיעה באתר: www.Anet.co.il

בבואנו לנתח את הסכומים הפטורים והחייבים שמקורם במענקים ובקצבאות, עלינו להגדיר תחילה מי הם השחקנים הפעילים מתוך כלל השחקנים ובהם קצבה מוכרת, קצבה מזכה שוטפת שמקורה תגמולים ופיצויים (כולל רצף קצבה), היוון כדין קצבה מוכרת, היוון כדין קצבה מזכה, מענק פיצויים פטור.

נוסחת הקיזוז, התקפה מתיקון 190 ואילך, פועלת באופן שונה מזו הישנה. ראשית, הקצבה המוכרת השוטפת, איננה שחקן פעיל. קיים סכום קבוע אותו ניתן לנצל לקבלת שחקנים פטורים. סכום זה מוגדר במסגרת יתרת ההון הפטורה שערכה נכון לשנת 2013 הוא 650,673 שקלים לפי $43.5\% * 8,310 * 180$.

יחסי הגומלין בין השחקנים השונים לבין יתרת ההון הפטורה

- היוון כדין (מזכה או מוכרת) בסכום של שקל אחד יפחית מיתרת ההון הפטורה סכום של שקל אחד.
- קבלת קצבה מזכה שוטפת פטורה בסכום של שקל אחד יפחית מיתרת ההון הפטורה סכום של 180 שקלים.
- קבלת מענק פטור בסכום של שקל אחד יפחית מיתרת ההון הפטורה סכום של 1.35 שקלים.

ממקדמים אלה ניתן להסיק מסקנה מרחיקת לכת אותה נסביר בפרק הבא בו נעסוק בהרחבה בהיוונים: לדעתי, מענק הפיצויים הפטור יחלוף בהדרגה